

стимулювання інноваційної діяльності законодавство передбачає відрахування багатьох витрат з оподаткування (наприклад, витрат на виготовлення зразків, оплату патентних послуг, проведення випробувань). На додаток до цього в Японії передбачені спеціальні преференції та податкові пільги при організації спільних інноваційних малих та середніх підприємств на базі НДІ, університетів і центрів технологічного розвитку (наприклад, вартість послуг патентування для МСП знижена на 50%, зі звільненням від сплати патентного мита протягом трьох років).

Результати проведеного аналізу дозволяють стверджувати, що світовою практикою накопичений та апробований масштабний досвід державної підтримки інноваційної діяльності МСП, який має високий рівень результативності. Використання таких інструментів з урахуванням специфіки вітчизняної державної політики та проблемних аспектів функціонування вітчизняного бізнесу на інноваційних засадах сприятимуть нарощенню конкурентного потенціалу країни та її економічному розвитку.

Література

1. White Paper on Small and Medium Enterprises in Japan // METI: Small and Medium Enterprise Agency. — April. — 2014.
2. NIH SBIR/STTR Program Office. What is SBIR and STTR? [Електронний ресурс] // NIH SBIR/STTR Program Office. — 2015. — Режим доступу до ресурсу: <https://sbir.nih.gov/about/what-is-sbir-sttr>.
3. Small Business Survey 2014 // UK, L.: Department for Business, Innovation & Skills. — March. — 2015.
4. Summary of SBC's Policy Funds // South Korea: Small and Medium Business Corporation. — 2014. — Р. 4.
5. The Small Business Investment Company (SBIC) Program [Електронний ресурс] // Washington, DC. — 2015. — Режим доступу до ресурсу: https://www.sba.gov/sites/default/files/articles/SBIC_Program_-_Standard_One-Page.pdf.
6. Кириллов А.В. Стимулирование кооперации малого, среднего и крупного инновационного бизнеса в зарубежных странах / А.В. Кириллов // Вестник университета (Государственный университет управления). — 2016. — № 1. — С. 198-201.

УДК 336.714

Орзул Олександр Юрійович
аспірант,

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»,
oleksandryurievich@gmail.com

БАНК РОЗВИТКУ ЯК ІНСТИТУТ СТИМУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ДЕРЖАВОЮ

БАНК РАЗВИТИЯ КАК ИНСТИТУТ СТИМУЛИРОВАНИЯ ИННОВАЦИОННОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА ГОСУДАРСТВОМ

DEVELOPMENT BANK AS THE INSTITUTE FOR INCENTIVES OF INNOVATIVE ENTREPRENEURSHIP OF THE STATE

Анотація. На сучасному етапі економічного розвитку України, в умовах трансформаційних процесів, що відбуваються в економіці країни, гостро постає питання стимулювання розвитку інноваційного підприємництва як одного з ключових елементів на шляху виходу України з кризового стану і саме держава, за допомогою банку розвитку, була б в змозі здійснювати стимулювання розвитку інноваційного підприємництва.

Аннотация. На современном этапе экономического развития Украины в условиях трансформационных процессов, происходящих в экономике страны, остро стоит вопрос стимулирования развития инновационного предпринимательства как одного из ключевых элементов на пути выхода Украины из кризисного состояния и именно государство, с помощью банка развития, было бы в состоянии осуществлять стимулирование развития инновационного предпринимательства.

Abstract. At the present stage of economic development of Ukraine and in conditions of transformation processes that take place in the economy, acutely appears question of stimulating the development of innovative entrepreneurship, as a key element in the way to release Ukraine from the crisis and exactly the state, with the help of the development bank, would be able to stimulate the evolution of innovative entrepreneurship.

На сьогоднішній день в Україні фактично не існує державного стимулювання інноваційного підприємництва, яке б реально здійснювало позитивний вплив на розвиток та впровадження інновацій в Україні, хоча, у держави існує цілий ряд інструментів для стимулювання розвитку інноваційного підприємництва, зокрема:

- ✓ удосконалення нормативно-правової бази, що підвищить інвестиційну привабливість інноваційного підприємництва в Україні;
- ✓ надання податкових пільг інноваційним підприємствам, що також дасть змогу наростити інвестиції в інноваційне підприємництво;
- ✓ розвиток інфраструктури;
- ✓ створення дієвого механізму фінансування інноваційного підприємництва.

На мою думку, якраз створення ефективного банку розвитку є одним з найбільш ефективних шляхів створення дієвого механізму фінансування інноваційного підприємництва. Адже, банки розвитку як спеціалізовані національні або багатонаціональні інвестиційні кредитно-фінансові інститути створюються для вирішення довгострокових завдань, зокрема:

- ✓ кредитування загальнонаціональних або регіональних програм;
- ✓ сприяння розробці та реалізації нових технологій;
- ✓ структурних економічних перетворень;
- ✓ відновлення економіки;
- ✓ вирівнювання розвитку регіонів в рамках національної економіки;
- ✓ інвестування в інноваційне підприємництво;
- ✓ створення нових робочих місць;
- ✓ кредитування в рамках соціальних і економічних програм;
- ✓ сприяння в навчанні персоналу урядових і неурядових агентів з економічного розвитку.

Створення банків розвитку є широко поширеною і успішно діючою практикою в світі. Аналіз останніх досліджень дозволяє виділити основні передумови створення банків розвитку, а саме: необхідність подолання економічної кризи, відновлення виробництва у повоєнний період, сприяння реструктуризації окремих галузей або секторів економіки, стимулювання інвестиційних процесів у межах політики країни, що напрочуд актуально для України.

Існує велика кількість прикладів успішного функціонування банків розвитку, яскравими прикладами серед яких є: Бразильський банк розвитку, Банк розвитку Китаю, Банк розвитку Королівства Нідерландів, Канадський банк розвитку бізнесу, також успішним досвідом можна назвати і створення Банку розвитку Республіки Білорусь.

Спільним для більшості банків розвитку є те, що такі банки безумовно виправдали своє існування та довели свою ефективність. Отже, в основному вони спеціалізуються на пільговому фінансуванні інвестиційних проектів, в тому числі в інноваційній сфері. Їхнім головним завданням є створення умов для економічного зростання і стимулювання інвестицій.

Основні напрямки діяльності банків розвитку, через які реалізуються їхні основні цілі наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ РОЗВИТКУ [1, С. 12]

Напрямок діяльності	Ціль	Механізм
оцінка	проект	Унікальною характеристикою банків розвитку, є те, що вони розглядають можливість фінансування проектів не тільки з урахуванням фінансової окупності, а й звертають увагу на економічний і соціальний вплив на розвиток.
співпраця	інвестор	Надаючи довгострокове фінансування, банк розвитку є ключовим елементом в забезпеченні капітальних ресурсів для проектів з періодом у 20 або 30 років, що характерно для інфраструктурних проектів.
залучення	капітал	Діючи в якості каталізатора, банк розвитку може допомогти залучити іноземних інвесторів, гранти, та фінансування від регіональних та міжнародних фінансових установ.
підтримка	виробничий сектор	Технічна допомога стає все більш важливою частиною діяльності банку розвитку для підтримки реального сектору та експортноорієнтованих галузей.
полегшення	фінансова криза	Банк розвитку може запропонувати анти циклічне фінансування, забезпечуючи ресурсами кредитні ринки і ринки капіталу під час кризи.

Основні напрямки діяльності кожного банку розвитку можуть бути визначені як пріоритети, навколо яких банк функціонує. Одним з таких пріоритетів є підтримка інноваційного підприємництва, яка реалізується для забезпечення структурних змін відповідно до стратегії розвитку, а також для створення сприятливих умов для поліпшення якості і конкурентоспроможності товарів і послуг на внутрішньому та світових ринках. Адже саме підтримка інноваційних проектів є одним з ключових моментів, які дозволять Україні перейти з розряду країн-постачальників сировини в розряд країн-постачальників кінцевих продуктів та послуг.

На сьогодні в Україні, на жаль, не існує такого інституту як банк розвитку, але малі та середні підприємства можуть отримати гранти від ЄБРР. І хоча ЄБРР і здійснює значний позитивний вплив на розвиток малого та середнього бізнесу в Україні, на жаль, він лише надає кошти українським підприємствам на послуги консультантів, але не виступає як безпосередній інвестор даних підприємств, і, на жаль, оминає стороною інноваційні підприємства. Отримати фінансування інноватори з України можуть в найбільшій рамковій програмі Європейського Союзу з фінансування науки та інновацій «Горизонт 2020», але існують певні обмеження на залучення фінансування з даної програми.

Створення ж українського банку розвитку, на мою думку, дасть змогу інноваційним підприємствам залучати необхідні інвестиційні ресурси для реалізації своєї діяльності, впровадження новітніх технологій, модернізації своєї діяльності та реалізації інноваційних проектів. Адже, український банк розвитку зможе фінансувати та надавати підтримку підприємствам, які діють в руслі загальнонаціональних інтересів.

І так як створення державного банку розвитку, за умов дефіциту бюджету, складно уявити, найбільш оптимальним для держава є створення банк розвитку змішаного типу, який буде залучати як державні кошти, так і кошти приватного сектору, при цьому, така інституція має функціонувати на пільгових умовах, так як буде діяти в інтересах держави. Така змішана форма власності дасть змогу уряду встановлювати коридор дій для банку, з одного боку, і одночасно заощадити кошти державного бюджету за рахунок залучення приватних інвесторів, з іншого.

Отже, створення такого ефективного інституту як банку розвитку в Україні, зможе стимулювати розвиток інноваційного підприємництва за рахунок надання фінансового ресурсу на пільгових умовах, враховуючи при інвестуванні не тільки економічний ефект, а й соціальний, екологічний та інші. Також банк розвитку зможе допомогти в залученні іноземних інвесторів та грантів, виступаючи в ролі головного інвестора-гаранта чи поручителя.

Література

1. Rethinking the role of National Development Banks [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.un.org/esa/ffd/msc/ndb/NDBs-DOCUMENT-REV-E-020606.pdf>.
2. Statistical Database – United Nations Economic Commission for Europe [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://w3.unece.org>
3. *Абрамов А. Е.* Экономический рост, инвестиции и фондовый рынок [Електронний ресурс] / А. Е. Абрамов – Режим доступу до ресурсу: https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&cad=rja&uact=8&ved=0CDAQFjAB&url=http%3A%2F%2Fwww.hse.ru%2Fdata%2F019%2F854%2F1235%2FAbramov.doc&ei=698IU5r6Eqe_ygOqh4IQ&usg=AFQjCNF7rr5dq_xIDPG7-arVr0rSMfcAQaw&bvm=bv.62922401,d.bGQ.
4. *Александрова.* Гроші. Фінанси. Кредит. / Александрова, Маслова., 2002. – 336 с.
5. Бразильский банк развития: опыт стратегического управления [Електронний ресурс]. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.veb.ru/common/upload/files/veb/analytics/strman/-sm201202bra.pdf>.
6. *Фурман В.* Економіку врятує Банк розвитку [Електронний ресурс] / Василь Фурман. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <http://fakty.ictv.ua/ru/index/read-blog/id/1620>.
7. *Шевцов.* Банківська система та реальний сектор економіки: фактори впливу та взаємодії [Електронний ресурс] / Шевцов – Режим доступу до ресурсу: http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/-123456789/4225/1/probl_persp_XIII_39_Shevcev.pdf.